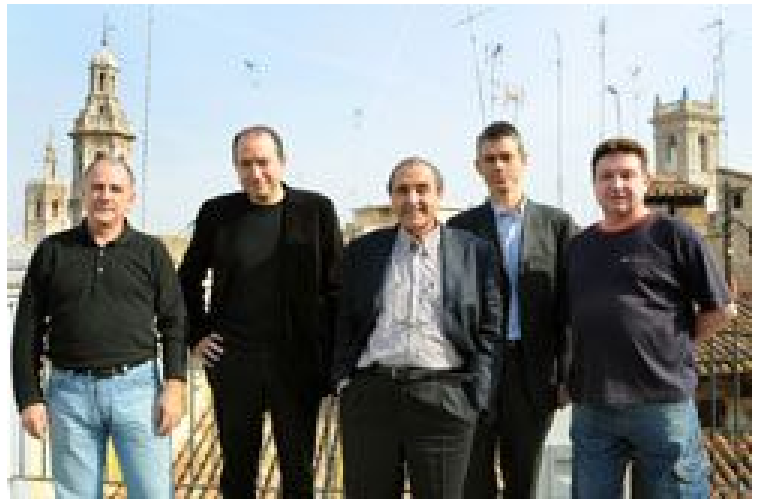

Flash Gordon plana sobre els Octubre

Manuel Molins, Lluís Calvo, Vicent Sanchis i Rafa Gomar guanyadors dels Premis Octubre 2009

Vicent Sanchis ha guanyat el Premi d'Assaig Joan Fuster amb 'Franco contra Flash Gordon', una anàlisi de la dictadura a través de la censura que s'aplicava al còmic. El dramaturg Manuel Molins, el de Teatre per 'Dones, dones, dones', que vol ser un homenatge a l'historiador Sebastià García Martínez. L'escriptor Rafa Gomar ha guanyat l'Andròmina de narrativa amb la novel·la 'Andròmines', i el poeta Lluís Calvo ha obtingut el Vicent A. Estellés per 'Col·lisions'.

Un Flash Gordon mutilat

El periodista Vicent Sanchis (València, 1961), un 'col·leccionista compulsiu' del còmic Flash Gordon, fa un recorregut per les etapes de la dictadura franquista, a través de la censura que s'aplicava a l'edició espanyola. L'estudi, 'Franco contra Flash Gordon', li ha valgut el Premi Joan Fuster d'Assaig. Segons que ha explicat a VilaWeb, Flash Gordon es va publicar per primera vegada als Estats Units l'any 1934 i al 1935, durant la República, es va començar a editar a la península. Després, el còmic va viure diverses etapes durant la dictadura franquista, amb edicions al 1940, 1942, 1947, 1959, als anys seixanta, i la darrera el 1971. Diu Sanchis: 'La censura que s'aplicava en una etapa no era igual que en l'anterior i els canvis s'esdevenien en funció dels criteris del règim, perquè quan el règim canviava de façana la censura també ho feia. L'evolució del règim es veu en l'evolució de la censura aplicada al còmic, i el Flash Gordon original nordamericà m'ha servit de referència per veure com anaven manipulant la versió espanyola. També he fet varies visites a l'arxiu d'Alcalá de Henares, on he trobat les fitxes que elsensors elaboraven sobre els números de Flash Gordon.'

Vicent Sanchis, ex-director del diari Avui i actual responsable del canal Barça TV, ha escrit amb molta rapidesa l'estudi, encara que diu que porta tota la vida pensant-hi i que té gairebé tot el que s'ha editat d'aquest 'tebeo'. L'assaig també fa comparacions amb el feixisme italià i el nazisme alemany. Per exemple, Sanchis ha descobert que en l'edició republicana de 1935, les primeres aventures de Flash Gordon són censurades a causa de l'erotisme, mentre que, curiosament, el mateix període a la Itàlia de Mussolini, el còmic no estava censurat. Una altra: Al 1942, el dibuixant Alex Raymond dibuixa un Flash Gordon que ha de tornar a la terra per lluitar contra un exèrcit terrible, que sense ser explícit remetia clarament a l'exercit nazi. Com que a l'Espanya de Franco, els nazis eren amics, la censura mutila completament aquesta aventura.

Un parell de curiositats més que l'autor explica en l'assaig premiat: 'Recordes que a la pel·lícula 'Mogambo' la Grace Kelly i en Clark Gable representa que són amants i la censura franquista els va fer passar per germans i llavors, és clar, els va convertir en incestuosos, doncs cinc anys abans la censura va seguir el mateix procediment en una aventura de Flash Gordon. I Una altra: La censura deixava que els senyors anessin mig nus, però de cap de les maneres permetia que les senyores ensenyessin més del que havien d'ensenyar. Amb aquesta finalitat, hi havia un equip de dibuixants que es dedicaven a manipular els dibuixos tapant pitreres i altres parts del cos.'

Han format el jurat del premi d'assaig: Ferran Sáez, Antoni Defez, Ferran García Oliver, Joan Garí i Ramon Pla.

2000 anys silenciades

El Premi Octubre de Teatre ha estat pel reconegut dramaturg Manuel Molins (Alfara del Patriarca, 1946), per l'obra 'Dones, dones, dones'. Molins havia estat jurat del premi durant tres anys i ara en feia dos que ho havia deixat. Ha explicat a VilaWeb que s'ha presentat per retre un petit homenatge a l'historiador Sebastià García Martínez, que el va ajudar i que havia escrit una tesi sobre la seva obra teatral 'Dansa del vetlatori' i també el pròleg, i que havia escrit alguns llibres fonamentals, com ara 'Els fonaments del País Valencià modern'. 'Li he volgut fer un petit homenatge presentant-me. L'obra que ha guanyat, 'Dones, dones, dones', també és un homenatge a les dones, que porten més de dos mil anys d'ocultació, silenciades.' L'obra s'esdevé en un hotel on s'hi celebra un casament. En el moment que la núvia ha de tirar el ram (que és un fet molt estereotipat però també carregat de simbolisme), descobrim els pensaments de sis dones que són allí, en una estructura gairebé en forma de sis monòleg, que són trencats a la meitat per l'aparició d' Hècuba, el personatge mitològic que és la gran representant d'aquests dos mil anys de silenci forçat. I la faig parlar en vers lliure. Després continuen els monòlegs, on apareixen les seves històries i les seves penúries: rivalitats entre germanes, expectatives de vida, situació professional, immigració, llengües minoritzades...'

El jurat, format per Rodolf Sirera, Àngels Aymar i Jordi Coca, ha dit de 'Dones, dones, dones' que és 'una obra amb carn, sang, rostre, ulls, passió, que ens ha enlluernat' i n'ha destacat la seva viabilitat per a ser representada.

Faules d'inadaptats i grotescos

El premi Vicent Andrés Estellés de poesia se l'ha endut Lluís Calvo (Saragossa, 1963) amb el poemari 'Col·lisions'. Diu el poeta a VilaWeb: 'Es tracta d'una sèrie de personatges lírics que exposen petites faules, històries en vers, i entre les quals m'hi implico jo mateix. Són reflexions sobre el temps que vivim, algunes recurrents en la meua poesia, com ara el pas del temps. I en aquestes faules

hi apareixen persones que tenen un món molt propi, són inadaptats i fins i tot grotescos, per a mi petits herois de la vida quotidiana. Parlo del ciberpunk, del còmic, de freakis, del circ... I d'escenaris complexos i devastats. Són personatges incòmodes, com també el poeta, que col·lisionen amb la realitat, com també hi col·lisiona el poeta.'

'El llibre té una estructura variada: el llibre inclou alexandrins, versos lliures, aforismes (on es parla del paper del poeta, una altra constant en la meua poesia). Les faules són poemes bastant llargs, que van intercalats amb alguns de curts per oxigenar tot el conjunt.'

Susanna Rafart, membre del jurat juntament amb Vicenç Altaió, Pere Ballart, Ramon Guillem i Ponç Pons, ha subratllat que hi ha hagut unanimitat a l'hora de premiar Lluís Calvo. Rafart ha dit que és 'un llibre molt savi, amb molts registres; un llibre de maduresa'.

Les andròmines exciten la història

Un escriptor i periodista torna un dia a casa seva i es troba que la seva dona s'ha mort d'un infart. A través de diverses andròmines, objectes inútils que hi ha a totes les cases, el protagonista recorda escenes del passat i fa el procés de dol. Aquest és l'esquema de la novel·la que ha guanyat el Premi Andròmina de narrativa, que, casualitat de casualitats, pren el títol de 'Andròmines' de [Rafa Gomar](#) (Gandia, 1955).

Explica Gomar a VilaWeb: 'És la primera novel·la llarga que publique. Jo escric narrativa breu i dietaris. L'estructura de 'Andròmines' és qubrada. Va endavant i endarrera i fins i tot incloc els articles que escriu el protagonista, que per sobreviure al dolor i a la vida quotidiana es refugia en l'escriptura. El protagonista té uns cinquanta anys i la novel·la fa un retrat generacional i també fa un homenatge a la ciutat de València, la ciutat que ens fem a peu.' Gomar també assegura: 'Encara que faci de mal dir perquè ho dic jo, la veritat és que no és una novel·la d'acció, però té un llenguatge àgil que enganxa, i el que faig és literaturitzar la vida quotidiana amb elements poètics.'

El jurat és format per Enric Balaguer, Francesc Calafat, Anton M. Espadaler, Francesc Sellés i Simona Skravec. Han destacat que no es tracta d'una novel·la avantguardista ni trencadora, però que té una estructura molt original que la fa atractiva.

M. S.

Foto (d'esquerra a dreta): Rafa Gomar, Vicent Sanchis, Eliseu Climent, Lluís Calvo i Manuel Molins.
31 octubre 2009

Una notícia de VilaWeb.cat

Edició GENERAL

<http://www.vilaweb.cat>

[Enllaç permanent](#)